

Nr 44.

Av herr **Westman m. fl.**, om anslag till skyddsåtgärder för Falkenbergs yttre hamn.

Staden Falkenbergs yttre hamn utgöres av den öppna redd, som utanför de till reglering av Ätraåns utlopp byggda hamnarmarna avskiljes genom ett rev, det s. k. Mellanrevet, från det utanför liggande havet, Kattegatt. Detta rev, som har en längd av cirka 1,000 meter och som med ett medeldjup av cirka 2,5 meter på sina ställen höjer sig till nästan jämnhöjd med medelvattenytan, erbjuder endast ett ofullkomligt skydd mot sjögång å den innanför belägna redde. Särskilt vid nordvästliga stormar är redde utsatt för så svår sjögång, att infarten mellan hamnarmarna är förenad med stora svårigheter och faror. Åtskilliga förlisningar och andra sjöolyckor, som här under årens lopp inträffat, skulle sannolikt hava förebyggts, om redde varit bättre skyddad mot vågsvall och sjögång.

Emellertid erfordras ej endast bättre skydd i detta hänseende utan även emot den svåra sanddrift, för vilken redde är utsatt och vilken årligen förorsakar jämförelsevis stora muddringskostnader för bibehållande av nuvarande djupet, 4 meter, i inseglingrännan. Så hava under åren 1899—1910 muddringskostnaderna för Falkenbergs hamn i medeltal uppgått till cirka 28,500 kronor årligen, varav den största delen måst användas för muddring i yttre delen av inseglingrännan. Man har vid dessa arbeten konstaterat en igensandning på sina ställen av 1 till 1,5 meters mäktighet på så kort tid som ett halvt år. Sedan staden för att kunna bibehålla djupet i inseglingrännan år 1898 anskaffat ett större mudderverk för en kostnad av 164,340 kronor, har man sökt bekämpa igengrundningen i följd av sanddriften genom en förlängning år 1905 av södra hamnarmen för en kostnad av cirka 57,000 kronor. Då även därpå därefter en stark uppgrundning fortfarande ägde rum, i synnerhet vid nord-

västliga stormar, har även den norra hamnarmen under åren 1909—1910 blivit förlängd för en kostnad av cirka 30,000 kronor. Ehuru förhållandena genom dessa åtgärder något förbättrats, är dock sanddriften fortfarande ansenlig, och något skydd mot sjögången å redden har icke kunnat åstadkommas.

Upprepade gånger under årens lopp hava förslag till skyddsåtgärder för Falkenbergs hamn uppgjorts, men på grund av de därmed förenade höga kostnaderna har det icke varit staden möjligt att bringa dessa förslag till utförande. Slutligen har under år 1910 ett förslag till skyddsåtgärder uppgjorts av professorn vid kungl. tekniska högskolan V. Fellenius, vilket förslag, ehuru genom vidtagna förenklingar betydligt billigare än föregående, dock skulle medföra en beräknad kostnad av 510,000 kronor.

Enligt sistnämnda förslag skulle dels en yttre vågbrytare byggas, utgående från land över det s. k. Långarevet i nära sydlig riktning och fortsättande över Mellanrevet med en höjd av 1 meter över medelvattenytan, genom vilken vågbrytare redden skulle erhålla behöfligt skydd mot vågsvall och sjögång, och dels den södra hamnarmen förlängas 300 meter för hindrande av sanddriften, varjämte i samband med dessa skyddsåtgärder den nuvarande inseglingen till hamnen skulle ändras.

De sålunda föreslagna skyddsarbetena hava blivit av kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förordade till utförande med några mindre tillägg, varigenom byggnadskostnaden skulle komma att ökas till 526,000 kronor.

Denna kostnadssumma är emellertid av den storlek, att det icke gärna är möjligt för staden Falkenberg med dess ekonomiska resurser att ensam bestrida densamma.

Hamnens inkomster jämte tolagersättningen, vilken oavkortat går till hamnkassan, hava under de gångna åren i allmänhet icke förslagit till gäldande av hamnens utgifter, utan brist uppstått, som måst täckas genom bidrag ur stadskassan. Enligt verkställd uträkning har sålunda under åren 1863—1910 för hamnens räkning från stadskassan utbetalts ett sammanlagt belopp av i runt tal 568,000 kronor. Visserligen har en stor del av denna brist orsakats genom de dryga kostnaderna för muddring, vilka efter de nu föreslagna skyddsarbetenas utförande beräknas i väsentlig mån minskas, men i stället tillkommer kostnaderna för underhåll av den nya yttre vågbrytaren, vilka på grund av vågbrytarens enklare konstruktion kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anser bliva så betydliga, att

densamma drager i betänkande, huruvida ens någon besparing i utgifter kan komma att uppstå. I varje fall är hamnens ställning sådan, att något överskott, som skulle kunna användas till ränta och amortering av ett lån för skyddsåtgärdernas utförande, icke kan påräknas, helst andra arbeten för hamnen förestå.

Att genom höjning av uttaxeringen å stadens innevånare vinna medel till förräntning och amortering av ett lån, motsvarande hela kostnaden för ifrågavarande skyddsarbetens utförande, kan näppeligen anses tillrädligt. Visserligen utgick kommunalskatten under år 1911 med endast 5,7 kronor per bevillningskrona, men då hela antalet bevillningskronor uppgår till 19,302: 86, skulle räntan och amorteringen för ett lån å 526,000 kronor uppgå till 1,3 gånger bevillningen. Staden skulle sålunda komma upp i en utdebitering, som vore så mycket betänkligare, som en del nödiga kommunala byggnadsarbeten, till vilka medel endast kan beredas genom förhöjd uttaxering, därigenom skulle omöjliggöras.

Under sådana förhållanden har staden sett sig nödsakad att ansöka om statsbidrag för skyddsarbetenas utförande, och kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har uti avgivet utlåtande över denna ansökan den 20 mars 1912 hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå Riksdagen att för ändamålet på extra stat bevilja ett statsanslag utan återbetalningsskyldighet av 263,000 kronor.

Beviljandet av ett statsanslag synes i förevarande fall vara väl motiverat. Oavsett att det här är fråga om att tillgodose ett lokalt samfärdsintresse, som är i behov av och förtjänar understöd, skulle, såsom ock lotsstyrelsen uti avgivet yttrande vitsordat, ett iståndsättande av Falkenbergs hamn medföra nytta för den allmänna sjöfarten. Hamnens läge på den öppna kusten är sådant, att densamma, om behövt skydd erhålles, blir av betydelse såsom nödhamn såväl för kustsjöfarten och den allmänna genomgående sjötrafiken i Kattegatt som ock för de talrika fiskebåtar, vilka här hava sina fångstplatser.

Att trots myndigheternas tillstyrkan någon kungl. proposition om ifrågavarande statsanslag icke blivit för innevarande Riksdag framlagd torde uteslutande bero därpå, att Kungl. Maj:t icke velat betunga 1914 års statsreglering med denna utgiftspost; men då enligt vår mening en skyndsamt hjälp här är av nöden, tvaka vi icke att på detta sätt bringa ärendet under Riksdagens prövning och hemställa vördsamt,

att Riksdagen ville för utförande av behövliga skyddsåtgärder för Falkenbergs yttre hamn på extra stat för år

1914 bevilja ett statsanslag utan återbetalningsskyldighet av 263,000 kronor, att utgå på de villkor, Kungl. Maj:t kan finna skäligt närmare bestämma.

Stockholm den 22 januari 1913.

Axel Westman.

A. Henrikson.

Anders Olsson.

Aug. Ifvarsson.

P. J. Persson.

Karl O. Strid.
